

jeho nároky ze služebního poměru tohoto na pořad práva nepatří, neboť nikdy to nebyl soukromoprávní poměr, ale také ne takový veřejnoprávní, aby nároky z něho spadaly pod příslušnost zemského soudu v Praze dle zákona čís. 4/1918.

Čís. 5047.

Novela k advokátnímu řádu ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n. Kandidátu advokacie nelze započítati do pětileté služby potřebné ku zápisu do seznamu advokátů přípravnou službu soudcovskou.

(Rozh. ze dne 19. května 1925, R I 452/25.)

V ý b o r a d v o k á t n í k o m o r y v P r a z e usnesením ze dne 6. září 1924 zamítl pro tentokráte žádost kandidáta advokacie o zápis do seznamu advokátů, ježto do zákonem vyžadované doby nelze započítati rok, jež ztrávil žadatel v přípravné službě soudcovské. P l e n á r n í s h r o m á ž d ě n í a d v o k á t n í k o m o r y napadené usnesení potvrdilo. D ů v o d y: § 5, odstavec druhý, zákona ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n. ustanovuje: »Počínaje dnem 1. ledna 1924 stačí výkaz nejméně pětileté praktické právní služby u advokáta. Soudní praxe podle ustanovení dosavadních povinná, která byla vykonána před tím, než tento zákon nabyl účinnosti, rovná se praxi u advokáta, nepřesahuje-li dobu jednoho roku.« Dosavadní předpisy, upravující dobu a způsob praxe, potřebné ku dosažení advokacie, jsou v první řadě: § 2 advokátního řádu z roku 1868. Tento předpis vyžadoval sedmiletou praxi, jež členila se ve dva díly: a) jednoroční praxi u soudu, jež byla povinnou, b) v šestiletou praxi, z níž nejméně tři léta po dosažení doktorátu musela býti ztrávena u advokáta; ostatní léta mohla, avšak nemusela býti ztrávena u soudu. Již sám advokátní řád rozeznává p ř í s n ě p o v i n n o u, p ř e d e p s a n o u a p ř í p u s t n o u soudní praxi. Soudní praxe, předepsaná advokátním řádem, byla po té, když vešel v platnost zákon o organizaci soudů, upravena zvlášť a odchylně od soudcovské přípravné služby zákonem ze dne 24. prosince 1910, čís. 1 ř. zák. na rok 1911 a prováděcím nařízením ze dne 8. ledna 1911, čís. 5 ř. zák., jimiž oběma jest výslovně upravena soudní praxe právních praktikantů, již nejsou v soudcovské přípravné službě. Že § 5, odstavec druhý, zákona ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n. prohlašuje přípustným započítání pouze praxe, předpisem řádu 2 a) zák. předepsané a zákonem čís. 1 ř. zák. na rok 1911 blíže upravené, plyne i z dějin vzniku zákona ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n. V původním iniciativním návrhu poslanecké sněmovny ze dne 16. března 1921, čís. 1964 nebylo obsaženo ustanovení řádu 5 odstavec druhý o započítání roku povinné služby u soudu, ani ve vládním návrhu ze dne 6. května 1921, tisk senátu 725; stejně nebylo tomu tak ve zprávě ústavněprávního výboru senátu ze dne 24. června 1921, čís. 833, ani v usnesení senátu ze dne 1. července 1921, čís. 2547, ani ve zprávě ústavněprávního výboru poslanecké sněmovny k tomuto usnesení senátu ze dne 14. prosince 1921, čís. 3278. Teprve v usnesení plného shromáždění poslanecké sně-

movny ze dne 20. prosince 1921, čís. 1165 byl předpis, o nějž tu jde, zařazen. Jak z těsnopiseckého protokolu o 112. zasedání poslanecké sněmovny ze dne 19. prosince 1921 vysvítá, byl předpis zařazen k návrhu poslance Dra Kafky. K odůvodnění svého návrhu uvedl Dr. Kafka výslovně: »Podle dosavadního práva byl kandidát advokacie povinen, nikoli oprávněn, nýbrž povinen, ze 7 let ztráviti jeden rok v soudní praxi a bylo všeobecně zvykem, vykonati tento rok soudní praxe vůbec hned na počátku praxe a teprve pak se věnovati činnosti u advokáta.« Z tohoto odůvodnění vyplývá nepochybně, že zákonodárce měl na mysli, započítati do 5tileté praxe jen praxi povinnou dle §u 2 písm. a) adv. ř., by oni kandidáti advokacie, kteří v důvěře v dosavadní právo vykonali jednorocní povinnou soudní praxi, nebyli poškozeni a postavení jich nebylo zhoršeno vůči kandidátům, kteří v téže době, před zákonem ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n., konali praxi výlučně u advokáta. Konečně se poukazuje na rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 24. února 1925, R I 73/25, dle něhož nelze do dvouleté praxe, potřebné dle §u 6 (2) zákona ze dne 24. února 1922, čís. 40 sb. z. a n. ku dosažení substitučního oprávnění, započítati praxi ztrávenou v přípravné službě soudcovské. Zásada tato musí tudíž platiti též ohledně započítání do celkové praxe, ježto ustanovení §u 6 (2) jest pouze odvozeno z ustanovení §u 5 (2) zákona čís. 40/22.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jestliže se stěžovatel pořád ještě cítí ukřivděným, nelze se diviti, neboť k správnému rozpoznání platného právního stavu, jenž jest trochu složitý, třeba jest systematického doličení platných předpisů a jadrného vytčení rozdílu mezi právem starým a novým, jakého se mu v naříkaných rozhodnutích nedostalo, bez kterého však věc bezpečně řešiti nelze. Třeba tedy soustavný přehled ten podati. § 2 adv. řádu předpisoval, že k průkazu praktického upotřebení (dle §u 1 písm. d) žádaného), vykázati jest: a) jednorocní u sborového soudu konanou praxi, b) šestiletou další praxi, z které tři leta musí býti ztrávena u advokáta po nabytém doktorátě a tři ostatní leta mohou býti ztrávena buď u advokáta nebo u soudu, zde už jakéhokoliv, ať tedy sborového nebo okresního. Praxe sborová ad a) byla tedy obligatorní, povinná, praxe soudní ad b) pak fakultativní, nepovinná. Tuto povinnou sborovou praxi pro kandidáty advokacie ad a) líšiti jest mimo to přesně také od t. zv. přípravné praxe soudcovské, o které má podrobné předpisy § 5—15 zák. o soud. org., kdežto o povinné praxi sborové pro kandidáty advokacie ad a) jedná teprv § 16 zák. o soud. org., jenž výslovně § 2 písm. a) adv. řádu cituje a jenž podrobně rozveden jest potom zákonem ze dne 24. prosince 1910, čís. 1 ř. zák. pro 1911, neboť, jak již ve zdejším rozhodnutí ze dne 24. února 1925, č. j. R I 73/25, čís. sb. n. s. 4716, na něž se napadené plennární rozhodnutí advokátní komory odvolává, vytčeno, zákon chtěl, by upotřebení kandidáta bylo jiné podle toho, jakému právníckému povolání se chce věnovati, zda advokátnímu či soudcovskému, aby tedy se mu dostalo výcviku přiměřeného této zvolené dráze, takže obojí nelze

směšovati. Ale to ovšem se týče, jak řečeno, právě jen povinné praxe ad a), nikoli i fakultativní ad b). Novela k adv. řádu ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n. přivodila však v tomto právním stavu značné změny svým §em 5. Tento stanoví, že: odst. 1: žadatel o zápis do seznamu advokátů musí vykáhati praxi pouze šestiletou (ne již sedmiletou, jako dříve) a to nejméně 5 roků u advokáta, zbývající rok pak fakultativně buď u advokáta nebo u soudu neb jiných míst tam jmenovaných: z tohoto ustanovení jde, že pomínil onen rok povinné sborové praxe dle §u 2 písm. a) adv. řádu; odst. 2: počínaje dnem 1. ledna 1924 stačí výkaz nejméně pětileté (netřeba tedy už šestileté jako v odst. 1) praktické právní služby u advokáta, avšak soudní praxe podle ustanovení posavadních povinná (tedy jednorozční sborová praxe dle §u 2 písm. a) adv. řádu) vykonaná před účinností novely (3. březen 1922) rovná se praxi u advokáta, nepřesahuje-li doby jednoho roku, kterážto podmínka ovšem jest zcela zbytečná, protože povinná praxe dle §u 2 písm. a) adv. řádu právě již po zákonu doby jednoho roku nepřesahovala a přesahovati nemohla, neboť v tom, oč ji přesahovala, nebyla už povinná — zbytečnost to, která sice není chybou, ale dává tušiti, že při složitosti, jakou novela vykazuje, nebylo samým skladatelům jejím možno, dosah všech jejích ustanovení dobře si uvědomiti. Odst. 6: do 1. ledna 1925 stačí však k zápisu do seznamu advokátů výkaz způsobu a doby praxe podle dosavadních předpisů. Doložiti jen jest, že také § 6 odstavce druhý započítává povinnou soudní praxi, tedy opět jen praxi sborovou dle §u 2 písm. a) adv. ř. do dvouleté praxe advokátní potřebné k dosažení práva substitučního, pakli strávena byla ještě před účinností novely. Jde tedy o to, zda stěžovateli může se započítati ze 16 měsíců jeho soudní praxe, ztrávené dle předložených příloh vesměs v soudcovské službě přípravné, jeden do pětileté praxe dle odstavce druhého potřebný rok — stěžovatel má totiž advokátní praxe jen 4 roky — čili nic. Dle odstavce druhého jej započítati nelze, protože tato jeho praxe soudní jsouc přípravná soudcovská a nikoli pro kandidáty advokacie předepsaná a §u 16 zák. o soud. org. pokud se týče zákona ze dne 24. prosince 1910, čís. 1 pro 1911 ř. zák. a tudíž §u 2 písm. a) adv. řádu vyhovující nespadá dle hořejších vývodů pod pojem povinné soudní praxe, kterou tento odstatec druhý žádá. Zbývá tedy jen odstatec 6, ale ten dovoluje zápis jen, vykážany-li způsob i doba praxe dle posavadních předpisů, tedy dle §u 2 písm. a) a b) adv. řádu, jak shora obsah jich vycitován, a to tedy opět jeden rok praxe sborové pro kandidáty advokacie dle lit. a), tož dle §u 16 zák. o soud. org. a cit. prováděcího zákona, a pak 6 let praxe advokátní dle písm. b), ale stěžovatel nemá, jak řečeno, žádnou praxi sborovou pro kandidáty advokacie, nýbrž pouze soudcovskou praxi přípravnou, která by se mohla započítati leda do tříleté soudní praxe písm. b), takže podmínka a) mu pořád chybí. Aby bylo úplně jasno, dlužno doložiti, že i tento odstatec 6 obsahuje ve všeobecnosti výhodu vzdor tomu všemu, že pro stěžovatele nic neznamena, neboť dle odst. 2 je třeba nutně 4 leté služby u advokáta, ale může býti mnoho kandidátů advokacie, kteří mají službu dle §u 2 písm. a) a b) adv. řádu, tedy 4 leta soudní praxe a jen 3 leta advokátní, takže odstavci 2 nevyhovují, ježto však vyhovují staršímu právu,

dopouští zákon, aby se jim to počítalo po starém a oni přece byli zanešení. Ale žadatel nevyhovuje ani novému zákonu ani starému a proto mu nelze pomoci do té, dokud nevyhoví novému, protože po 1. lednu 1925 podle starého práva už se nepočítá, jak dokazuje právě odst. 6.

Čís. 5048.

Okolnosti, jež manžel, uzavíraje smír s manželkou o výživném, mohl předvídati, nejsou důvodem pro změnu výše výživného. Takovou okolností jest napotomní jeho sňatek.

(Rozh. ze dne 19. května 1925, Rv I 552/25.)

Smírem při dobrovolném rozvodu manželství od stolu a lože ze dne 8. března 1921 zavázal se žalobce platiti manželce výživné 300 Kč měsíčně. Manželství bylo napotom rozloučeno, žalobce se znovu oženil a z nového manželství narodilo se dítě. Vzhledem k těmto změněným poměrům domáhal se žalobce na manželce snížení výživného. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Je sice správně, že smlouva o výživném manželky, sjednaná při rozvodu, po změně poměrů může býti vyložena tak, že pro změněné poměry podle úmyslu stran neměla míti platnosti, že tedy strany pro případ změněných poměrů se nechtěly smluvně vázati. Nebylo by ani poctivé, aby podle toho k smluvnímu plnění byly přinuceny (§ 914 obč. zák.). To bylo blíže vyloženo v judikátu víd. n. s. čís. 244, s jehož vývody dovolací soud se stotožňuje. Podobné stanovisko zaujal i zákon rozlukový v §u 19, stanoviv, že úmluva manželů o majetkových poměrech může býti z důležitých důvodů změněna. Z těchto ustanovení však neplyne, že by smlouva o výživném rozloučené manželky pozbývala závaznosti při jakékoliv změně poměrů, tedy i při takové změně, s kterou strany při úmluvě počítaly, nebo při poctivém uvážení všech okolností počítati měly. Podstatnou příčinou pro změnu smlouveného alimentárního závazku manželova a důležitým důvodem ve smyslu zákona může býti jen takový důvod, s kterým strany nepočítaly a poctivě počítati nemusily. Důvodem takovým však není to, že se žalobce oženil a následky toho. Nižší soudy zjistily, že žalobce s tím počítal a zajisté poctivě s těmito okolnostmi počítati měl, když výživné sliboval. Nesrovnávalo by se s poctivým výkladem smlouvy, kdyby ji splniti nechtěl pro důvody, s nimiž měl počítati. Proto jeho pozdější sňatek nelze za důležitý důvod dle §u 19 zákona rozlukového nebo vůbec za příčinu ke změně smlouvy považovati.

Čís. 5049.

Nárok na zmenšení kupní ceny, ježto kráva, ohledně níž při prodeji převzal prodávatel záruku, že se do určité krátké doby otelí, otelila se mnohem později, nepropadá ve lhůtě §u 933 obč. zák.

(Rozh. ze dne 19. května 1925, Rv I 624/25.)